

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn

Teie 23.04.2025 nr 1.2-2/24-1; SOM/25-
0434/-1K

Meie 22.05.2025 nr 2-3/1690

**Ravikindlustuse seaduse muutmise seaduse
eelnõu (töövõimetushüvitised ja vabatahtlik
ravikindlustus) väljatöötamiskavatsuse
kooskõlastamine**

Austatud sotsiaalminister

Edastasite Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile kooskõlastamiseks ravikindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (töövõimetushüvitised ja vabatahtlik ravikindlustus) väljatöötamiskavatsuse (edaspidi *VTK*).

Kooskõlastame *VTK* järgmiste märkustega.

1. *VTK*-ga kavandatava muudatuse nr 1 kohaselt antakse Tervisekassale õigus lõpetada ajutise töövõimetuse hüvitise maksmine kindlustatule, kellel ajutise töövõimetuse kindlustusjuhtumi kestel tekib kindlustuskaitse Eesti Töötukassa kaudu töötuskindlustushüvitise või töötutoetuse saajana. Muudatust põhjendatakse asjaoluga, et ajutise töövõimetuse hüvitise eesmärk on kompenseerida sissetuleku kaotus töölt eemaloleku ajal (*RaKS* § 50) ning kui isik on ajutise töövõimetuse ajal juba pöördunud Töötukassasse ja saab töötuskindlustushüvitist või töötutoetust, **ei ole ta enam töötav isik**, kellele tuleks hüvitada palgatulu kaotus.

Meie hinnangul jääb ebaselgeks muudatuse põhjendus, et tegemist ei ole enam töötava isikuga. Hüvitise maksmise lõpetamise põhjendus peaks olema teise asendussissetuleku (töötushüvitise) saamine, mitte asjaolu, et tegemist ei ole enam töötava isikuga. Töötava isikuga ei ole tegemist juba hetkest, millal isiku töö- või teenistussuhe lõppes, ometigi töösuhte ajal alanud töövõimetuslehe ning järglehed maksab Tervisekassa välja, olenemata sellest, et vahepeal töösuhe lõpeb. Kõik töötuna registreeritud isikud ei pruugi saada töötushüvitist, mistõttu nende puhul ei teki ka topelt hüvitise maksmise olukorda.

2. *VTK*-ga kavandatud muudatusega nr 2 nähakse ette, et pikaajalisel haiguslehel olevatel inimestel tekib võimalus osalise ajaga või kergemates ülesannetes töötata juba alates 31. haiguslehe päevast, praeguse 61. päeva asemel. Olete *VTK*-s välja toonud, et kehtivas süsteemis ei ole võimalik kõikidel pikal haiguslehel olevatel inimestel töövõimetuse ennetuse süsteemist

tuge saada ehk osalise ajaga või kergemates ülesannetes töötada, isegi kui tervislik olukord ja tööandja seda võimaldaks ning inimesed, kes suudaksid juba alates haiguslehe 31. päevast teha kergemat või osalise koormusega tööd, on seetõttu halvemas olukorras. Samas ei ole VTK-s selgitatud, kuidas on jõutud järelduseni, et töötamise lubamine alates 31. haiguslehe päevast oleks parem või tõhusam lahendus võrreldes praegusega. Samuti ei ole VTK-s selgitatud, millistele andmetele tuginedes on tehtud otsus, et pikaajalisel haiguslehel töötamist lubada just alates haiguslehe 31. päevast. Usutavasti leidub ka inimesi, kes oleksid võimelised ka veel varem tegema kergema või osakoormusega tööd ja kes antud muudatuse korral jääksid ikkagi selle regulatsiooni alt välja. Seega ka VTK-s väljapakutud lahenduse korral jääks ikkagi inimesi, kes on võrreldes teistega halvemas olukorras.

Muudatusega, millega võimaldati töötajal pärast kahekuulist (60 päeva) haiguslehel olemist töötada, eesmärk oli ennetada töötajal pikaajalisest ajutisest töövõimetusel püsiva töövõimekao väljakujunemist ja vaesusriski ning toetada pikaajalise haigusega töötajate tööhõives püsimist. Väljatöötamiskavatsusest ei nähtu, kui suur on 31–60 päeva haiguslehel viibivate isikute risk töötusele ja püsivale töövõimekaole, et ka neile oleks põhjendatud laiendada haiguslehe ajal töötamist. Näeme ka ohtu, et kui suureneb pikalt osakoormusega töötavate inimeste arv, võib süveneda tööandjate tööjõu probleem ning kaasneda negatiivne mõju inimese muudele sotsiaalsetele garantiididele, sest haigushüvitistelt ei maksta töötuskindlustusmakset ega kogumispensioni makset. Kui inimene jääb pärast osakoormusega töötamist töötuks, võib tema osakoormusega töötamine negatiivselt mõjutada töötuskindlustushüvitise suurust, sest hüvitise arvutamisel võetakse aluseks viimasele 3-le töötamise kuule eelnenud 9 kuu töötasud, millelt on makstud töötuskindlustusmakset. Kui inimene haiguselehe ajal ei tööta, siis töötuskindlustusmakseid ei maksta ning seda perioodi ei võeta ka hüvitise suuruse arvutamisel arvesse. Töötuskindlustushüvitise arvutamise aluseks olev valem lähtub kõigi kindlustatute puhul ühtmoodi viimati töötatud perioodil makstud töötasudest ega võta arvesse põhjusi, miks kindlustatu eelnevatel kuudel tavapärasest rohkem või vähem teenib. Kui inimene arsti ja tööandja nõusolekul naaseb haiguslehe ajal osakoormusega tööle, peaks ta oleme teadlik, et osakoormusega töötamine võib töötuse korral tema hüvitise suurust negatiivselt mõjutada. Tervisekassa veebilehel sellekohane informatsioon puudub ning tuleks sinna lisada.

Eeltoodust tulenevalt palume VTK-s toodud selgitusi täiendada ning punktis 2 kavandatud muudatuse vajadust ja kaasnevaid mõjusid põhjalikumalt ja andmetega toetatult põhjendada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Erkki Keldo

majandus- ja tööstusminister

Ilona Sade

Ilona.Sade@mkm.ee